

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова
Басейнової ради річки Тиси
Юрій Шпонтак

«27» червня 2024 р

ПРОТОКОЛ
засідання Басейнової ради річки Тиси

м. Ужгород

27 червня 2024 року

№ 3

Дата проведення: 27 червня 2024 року.

Місце проведення: Закарпатська область, м. Ужгород, Слов'янська набережна, буд. 5, Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса.

Час проведення: з 11.00 по 13.00 год.

Час початку реєстрації: 10.30 год.

Час закінчення реєстрації: 11.00 год.

ПРИСУТНІ: 10 членів Басейнової ради, 18 – запрошених.

Усього 28 осіб (*перелік додається*).

Порядок денний

1. Схвалення Басейною радою річки Тиса проекту «Плану управління річковим басейном Дунаю (суббасейн Тиси)» (доповідач: Едуард Осійський, заступник начальника БУВР Тиси).

2. Проект управління посухами суббасейну Тиси (доповідачі: Оксана Коноваленко, керівниця напряму «Вода» ГС «Всесвітній Фонд Природи Україна»; Олексій Ярошевич, член Басейнової ради, екологічний консалтинг «Blue Rivers»; Катерина Мудра, екологічний консалтинг «Blue Rivers»).

3. Значення моніторингових даних для управління водними ресурсами річки Тиса: наукова доповідь до Дня Дунаю (доповідач: Василь Лета, член Басейнової ради річки Тиса, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування ДВНЗ «УжНУ»).

4. День Дунаю в Україні (БУВР Тиси).

5. Різне.

ВИСТУПИЛИ:

Юрій Шпонтак - голова Басейнової ради річки Тиси, привітав присутніх членів Басейнової ради річки Тиси, представників влади та водогосподарських організацій області, водокористувачів, науковців, громадськості з проведенням засідання Басейнової ради річки Тиси. Повідомив, що на засіданні присутні 10 членів Басейнової ради, з 13. Троє членів Басейнової ради з поважних причин не змогли прийняти участь у засіданні. Відповідно до Положення про Басейнову ради річки Тиса, засідання є легітимним, якщо на ньому присутні більше половини членів.

Шпонтак Юрій запропонував для ефективності роботи засідання затвердити наступний регламент роботи:

- час для доповіді – до 20 хвилин;
- час для виступу та дебатів – до 5 хвилин;
- час для внесення пропозицій та доповнень – до 3 хвилин.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 10.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

Рішення прийняте 10 голосами, що становить 100% голосів, присутніх на засіданні.

1. Схвалення Басейною радою річки Тиса проєкту «Плану управління річковим басейном Дунаю (суббасейн Тиси)».

СЛУХАЛИ:

Едуарда Осійського - заступник начальника БУВР Тиси, член координаційної групи Держводагентства України з розробки ПУРБ.

Порядок розроблення плану управління річковим басейном затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18 травня 2017 р. № 336. Плани управління річковими басейнами розробляються Держводагентством разом з Держгеонадрами, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими заінтересованими сторонами з урахуванням рішень відповідних басейнових рад.

Громадське обговорення проєкту плану управління річковим басейном та звіту про стратегічну екологічну оцінку проводиться протягом не менш як шість місяців з дня їх оприлюднення.

Громадськість має право надавати зауваження та пропозиції до плану-графіка оновлення проєкту плану управління річковим басейном та до інформації про основні антропогенні впливи на кількісний та якісний стан поверхневих і підземних вод, зокрема точкових та дифузних джерел, протягом шести місяців з дня їх оприлюднення на веб-сайті Міндовкілля.

Проект плану управління річковим басейном оприлюднюється на веб-сайті Міндовкілля та Держводагентства не пізніше ніж за рік до подання плану управління річковим басейном до Кабінету Міністрів України для затвердження.

Проект плану управління річковим басейном розглядається та схвалюється відповідною басейновою радою.

ПУРБ Дунаю (суббасейн Тиси):

Програма заходів (ПЗ) розроблена на період 6 років, починаючи з першого циклу плану на 2025 - 2030 роки.

Всього до ПЗ включено 120 заходів (101 основних та 19 додаткових).

Загальна вартість основних заходів складає 9 985 млн грн, в розрахунку на ТГ (64) - 156 млн грн (26 млн грн в рік), на одного мешканця припадає 7963 грн (1327 грн в рік (30 €)).

Найбільш вартісними є заходи з реконструкції/модернізації КОС та КМ.

Зауваження та пропозиції громадськості до проекту Плану управління річковим басейном Дунаю (суббасейн річки Тиса), отриманих протягом шести місяців з дня його оприлюднення, розміщені на веб-сайті Держводагентства.

ВИСТУПИЛИ:

Володимир Суран - член Басейнової ради річки Тиса, Регіональна асоціація органів місцевого самоврядування «Закарпаття – за чисте довкілля», якщо зараз в людей виникнуть зауваження чи пропозиції, то чи ще можна включити їх у ПУРБ?

Олексій Ярошевич - член Басейнової ради річки Тиса, провідний спеціаліст ІПММС АН України, всі зауваження та пропозиції приймалися до Програми заходів ПУРБ до 21 червня 2024 року, тому будь-які пропозиції вже будуть включені у другий цикл розробки ПУРБ. Розгляд ПУРБ завершено, таблиці надруковані і документ передано на міжвідомче погодження. Далі КМУ має схвалити ПУРБ протягом 2-3 місяців. Постановою Кабінету Міністрів України від 18 травня 2017 р. № 336 передбачено перегляд ПУРБ кожні 6 років і оцінка виконання кожні 3 роки. 19 червня 2024 року в м. Київ відбулося засідання Міжвідомчого керівного комітету Національного політичного діалогу з інтегрованого управління водними ресурсами в Україні. Експерти з країн ЄС – Австрії, Франції, Хорватії, зауважили, що всі ПУРБ в Україні, в тому числі й ПУРБ Дунаю (суббасейн річки Тиса) підготовлений повністю згідно вимог Європейського Союзу. Коли будуть проводитись перемовини між Україною та ЄС ПУРБ будуть перевіряти розділ за розділом до відповідності вимог. Звичайно є слабкі місця - це моніторинг вод поверхневих вод, але наразі працюють 4 лабораторії Держводагентства України, завдяки яким збільшується відсоток досліджених МПВ. Отже, документ ПУРБ готовий до впровадження і прийняття. Повна версія скоро з'явиться у загальному доступі на сайті Держводагентства України.

Юрій Шпонтак - голова Басейнової ради річки Тиси, запропонував схвалити проекту «Плану управління річковим басейном Дунаю (суббасейн Тиси)»

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 10.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

Рішення прийняте 10 голосами, що становить 100% голосів, присутніх на засіданні.

Юрій Шпонтак - голова Басейнової ради річки Тиси, подякував всім членам Басейнової ради за плідну працю на всіх етапах розгляду проекту «Плану управління річковим басейном Дунаю (суббасейн Тиси)» та за одностороннє схвалення.

Так проінформував присутніх, що сьогодні на засіданні Закарпатської обласної ради будуть розглядатися питання щодо затвердження зон санітарної охорони (ЗСО) для водозабору «Минай» (КП «Водоканал м. Ужгород») та водозабору «Бистрий» (КП «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області). Щодо ситуації з енергозбереженням та безперервним забезпеченням населення послугами водопостачання та водовідведення, тривають пошуки використання альтернативних джерел енергопостачання для підняття води насосами з підземних та поверхневих водних об'єктів. Розглядається варіант встановлення сонячних панелей на станціях підйому води на водоканалах області.

2. Проект управління посухами суббасейну Тиси.

СЛУХАЛИ:

Олексія Ярошевича – член Басейнової ради річки Тиса, провідний спеціаліст ІПММС АН України.

Розповів про розробку Плану управління посухами (ПУП). Європейські країни найбільше відчували наслідки посух у 2022 році, збитки у сільському господарстві досягали до 20%. Раніше увага всіх країн ЄС була зосереджена на протидії паводкам і повеням, але зі зміною клімату ці питання відходять на другий план.

СЛУХАЛИ:

Катерину Мудру - екологічний консалтинг «Blue Rivers».

Основні типи посух:

1. Метеорологічна посуха (атмосферна або повітряна) – її зазвичай визначають як період незвичного дефіциту опадів, порівняно з середніми довгостроковими умовами для регіону. Метеорологічна посуха призводить до ґрунтової.

2. Грунтова (сільськогосподарська) – виникає, коли метеорологічна посуха призводить до дефіциту ґрунтової вологи, що обмежує доступність води для природної рослинності та сільськогосподарських культур, що в свою чергу призводить до пригнічення та затримки росту, зменшення продуктивності, в разі жорсткої посухи – до повної загибелі урожаю.

3. Гідрологічна посуха – пов'язана з впливом тривалих періодів дефіциту опадів (включаючи снігопади) та зменшенням поверхневих або підземних вод, на поверхневе або підземне водопостачання. Це призводить до зменшення надходження води в річки і водойми, зниження рівня водосховищ і озер, а також зниження рівня ґрунтових вод. Оскільки регіони пов'язані між собою гідрологічними системами, область поширення гідрологічної посухи може бути більшою, ніж метеорологічна, що спричинила її.

Посухи в басейні Дунай:

- посуха в басейні проявляється в різних формах під впливом клімату, географії та людської діяльності.
- нещодавні посухи – тривалі періоди опадів нижче середнього рівня - дефіцит вод – стрес для різних секторів, пов'язаних з водними ресурсами.
- посухи стають частішими, інтенсивнішими і тривалішими, виходячи за межі літніх місяців.
- 2003, 2007, 2012, 2015, 2017 та 2020-2023 роки.
- посухи призвели до значного зниження рівня води в Дунаю та його притоках – вплив на судноплавство, виробництво гідроелектроенергії та водопостачання для промисловості та населення.

СЛУХАЛИ:

Оксану Коноваленко - керівницю напряму «Вода» ГС «Всесвітній Фонд Природи Україна».

Короткий опис діяльності проекту «RESTORIVER». Мета проекту: відновлення заплав річок Дунайського регіону та водних екосистем для їх кращої адаптації до кліматологічних змін, що у перспективі дозволить знизити ризики пов'язані з гідрометеорологічними явищами такими як посухи, повені та «теплові хвилі» (аномальні спеки); відновлення екосистем міст з адаптацією до екстремальних природних явищ.

В межах проекту передбачається розробити дієві і ефективні методи впровадження заходів природного водозбереження, а також реалізація пілотних проектів у кожній з країн-учасниць для тестування найбільш перспективних кліматостійких підходів.

Під час вибору місць для пілотного проекту перевага надається міським та приміським територіям. Це зумовлено двома причинами: по-перше, вони зазнають найбільшого антропогенного впливу, а по-друге, дозволяють наочно продемонструвати громадянам, виконавцям та політикам позитивний вплив екосистемного підходу до управління водними ресурсами

Ключові цілі проекту:

- зменшення ризиків посух, повеней та теплових хвиль у прибережних та заплавлених зонах;
- посилення адаптаційного потенціалу цих зон до зміни клімату;
- забезпечення ефективного управління водними ресурсами на транснаціональному рівні;
- сприяння співпраці між зацікавленими сторонами;
- розробка та апробація практичних рішень, які можуть бути адаптовані до потреб інших регіонів.

Розроблено: опитування для фахівців (зібрати 100 заповнених анкет) та опитування для широкої громадськості (зібрати 390 анкети). Опитування для фахівців складається з 22 питань. Термін надання відповідей до 10 липня 2024 року.

ВИСТУПИЛИ:

Олег Кисіль – заступник голови Басейнової ради, начальник БУВР Тиси, БУВР Тиси направить членам Басейнової ради річки Тиса опитувальник для фахівців.

3. Значення моніторингових даних для управління водними ресурсами річки Тиса: наукова доповідь до Дня Дунаю.

СЛУХАЛИ:

Василя Лету - член Басейнової ради річки Тиса, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування ДВНЗ «УжНУ».

Моніторингові дослідження лежать в основі природоохоронної політики, а тому вивчення системи спостережень за станом довкілля, в контексті збалансованого розвитку регіонів, сьогодні є актуальним.

Дані моніторингу використовуються для:

- ідентифікації (визначення) водних об'єктів.
- оцінки екологічного та хімічного стану.
- визначення екологічних цілей для кожного ідентифікованого водного об'єкту відповідно до вимог ВРД ЄС, з врахуванням отриманих результатів комплексного моніторингу та оцінки екологічного стану.
- розробки спільної (єдиної) програми заходів для водних об'єктів відповідно до їх ідентифікації (природний, сильно змінений, штучний) з врахуванням інтересів всіх трьох країн-партнерів, плану управління суббасейном Тиси та вимог ВРД ЄС.

Оскільки Україна імплементувала Директиву ЄС 2000/60/ЄС «Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики» від 23 жовтня 2000 року, так звану Водну Рамкову Директиву (ВРД) то відповідно до її вимог, та вимог пов'язаних з нею інших Директив ЄС, необхідно створювати сучасну систему моніторингу вод.

Основні цілі ВРД - досягнення доброго стану водних об'єктів - добрий екологічний та хімічний стан масивів поверхневих вод.

ВИСТУПИЛИ:

Олексій Ярошевич – член Басейнової ради річки Тиса, провідний спеціаліст ІПММС АН України, введений в дію наказ №332 від 01.04.2024 р. Про затвердження екологічних нормативів якості води для визначення екологічного стану масиву поверхневих вод та Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства екології та природних ресурсів України, охоплює всі показники моніторингу вод.

4. День Дунаю в Україні

СЛУХАЛИ:

Олег Кисіль – заступний голови Басейнової ради, начальник БУВР Тиси.

Щорічно 29 червня в Україні відзначається Міжнародний День Дунаю. Свято започатковане в 1994 році Міжнародною комісією із захисту річки Дунай (ICPDR), в зв'язку з ухваленою Конвенцією, щодо співпраці з охорони та раціонального використання вод річки Дунай. День Дунаю щорічно, спільно відзначається в 14 країнах басейну річки. Метою святкування є привернення уваги до екологічних проблем басейну Дунаю та його приток, підвищення екологічної культури громадян, організовуючи форуми, екологічні акції, фестивалі, дитячі конкурси. Найбільша притока Дунаю - це р. Тиса (966 км), з них в Україні її довжина становить 264 км. Річку Тису досить часто називають молодшою сестрою Дунаю. Кожного року масштаби святкування змінюються в залежності від ситуації в країні. До 18-ї річниці святкування Дня Дунаю працівники міжрайонних управлінь водного господарства у Закарпатській області проводять заходи з розчистки витоків річок та джерел.

ВИСТУПИЛИ:

Василь Манівчук – член Басейнової ради річки Тиса, начальник Закарпатського ЦГМ, в басейні Дунаю проводиться мистецький конкурс серед дітей різних вікових груп із Закарпатської, Чернівецької та Одеської областей. Результати скоро будуть повідомлені та відбудеться нагородження переможців.

5. Різне.

СЛУХАЛИ:

Йосип Галайда - директор Представництва Асоціації «Укрводоканалекологія» Захід.

Приріст населення міст дуже стрімко зростає з переселенням населення, тому збільшується тиск на водопровідну мережу та каналізаційні-очисні споруди водоканалів області. Необхідна реконструкція та будівництво нових очисних споруд, а також укрупнення водоканалів за рахунок приєднання мереж навколишніх населених пунктів до великих водоканалів. Завдяки реалізації Програми заходів ПУРБ відбудуться необхідні зміни для водоканалів області.

Рішення Басейнової ради:

1. Схвалити проєкт Плану управління річковим басейном Дунаю (суббасейн Тиси) на 2025 – 2030 роки.

2. Секретаріату Басейнової ради річки Тиса направити протокол засідання до Держводагентства України..

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 10.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

**Виконавчий секретар
Басейнової ради річки Тиси**

Члени рахункової комісії



Тетяна Готра

Леся Жоффчак



Галина Ковач